

Πυκνά σκηνοθετικά ευρήματα έξυπνη σχέση των σημαινόντων

«Stones» από τη Θεατρική Ομάδα ORTO-Da

Έχοντας υπόψη τις προηγούμενες θεατικές εμπειρίες από τις θεατρικές και χορευτικές παραγωγές που ήρθαν στην Κύπρο από το Ισραήλ και γνωρίζοντας πόση σημασία δίνει ο εβραϊκός λαός στη διατήρηση της μνήμης του Ολοκαυτώματος, φυσικό ήταν να έχουμε ψηλές προσδοκίες για την παράσταση «Stones» από τη Θεατρική Ομάδα ORTO-Da. Θα έχουμε ακόμη ψηλότερες για την επόμενη συνάντηση με κάποιο ισραηλινό θίασο, καθώς η ORTO-Da παρουσίασε μια εξαιρετική παράσταση. Πηγή έμπνευσης του πραγματικά πρωτοποριακού θεάματος υπήρξε το Μνημείο της εξέγερσης στο εβραϊκό γκέτο της Βαρσοβίας.

Η παράσταση ονομάζεται «Stones», μια αναφορά στο γεγονός που εκπλήσσει με τον συμβολισμό που περιέχει –ο γρανίτης από τον οποίο φτιάχτηκε μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου το μνημείο αυτών που προέβαλαν αντίσταση στη χιτλερική θηριωδία προοριζόταν από τον ίδιο τον Χίτλερ για την ανέγερση μνημείου που θα συμβόλιζε τη νίκη του κατά των λαών της Ευρώπης. Ένας άλλος λόγος που έδωσε αυτόν τον τίτλο στην παράσταση είναι το γεγονός ότι οι έξι ηθοποιοί παριστάνουν τις φιγούρες της μνημειακής σύνθεσης, που ζωντανεύουν με τρόπο εντυπωσιακό. Και ο τρίτος λόγος, η γρανιτένια αντοχή του λαού, την ιστορία του οποίου η παράσταση αφηγείται χωρίς μεγαλοστομίες και εθνικιστικές υπερβολές, αλλά με οικειότητα και αμεσότητα.

Τα συστατικά αυτής της αντοχής, που εύγλωττα εκφράζονται στην παράσταση –η λαχτάρα για την εθνική και ατομική επι-

βίωση, το άστρο της ελπίδας, η ευλαβική διατήρηση της εθνικής μνήμης, ο έντονος αυτοσαρκασμός, το χαρακτηριστικό εβραϊκό χιούμορ.

Παρακολούθησα την παράσταση δύο φορές, μη έχοντας χορτάσει στην πρώτη τα πυκνά σκηνοθετικά ευρήματά της και θέλοντας να απολαύσω ξανά την έξυπνη σχέση των σημαινόντων και των σημαινόμενων των αλληλοδιαδεχόμενων συμβολικών σκηνών της. Στην πρώτη παράσταση,

την οποία χάρισε στους μαθητές κάποιων τυχερών γυμνασίων και λυκείων της Λευκωσίας το ΥΠΠ και η πρεσβεία του Ισραήλ, είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω την επίδραση του τόσο ασυνήθιστου θεάματος σε θεατρικά άπειρους νεαρούς θεατές. Η (αναπόφευκτη) ελλιπή νοηματική αποκωδικοποίηση υποκαταστάθηκε επαρκώς από τη συναρπαστική φορμαλιστική γραμμή και τη μεταδοτική συναισθηματικότητα.

Η κίνηση της ομάδας εκπληκτική, πα-

ρόλο τον περιορισμό στον ελάχιστο χώρο δράσης, ίσα ίσα όσο έφτανε για τις έξι μορφές, οι οποίες ποτέ δεν ξεχνούσαν την αγαλματένια καταγωγή τους. Η φυσική έκφραση προσώπου αφαιρείτο από τα υποκριτικά όπλα, καθώς τα πρόσωπα με το έντονο μακιγιάζ μετατρέπονταν σε μάσκες και τα σώματα σχεδόν σε ολόσωμες κούκλες, ικανές όμως να αποδώσουν θρήνο, φρίκη, χαρά, γέλιο. Η αφήγηση και η συναισθηματική επικοινωνία ανάμεσα στα πρόσωπα, αλλά και με το κοινό, πραγματοποιείτο χωρίς λόγια. Οι σημαίνουσες μουσικές επιλογές είτε παρέπεμπαν σε ιστορικές εποχές και γεγονότα (εμβατήρια, «Λιλί Μαρλέν» π.χ.) είτε δανείζονταν συναίσθημα από συγγενή στη θεματολογία κινηματογραφικά έργα.

Δύσκολα θα μπορούσε κανείς να επιλέξει σκηνή που τον εντυπωσίασε περισσότερο. Ίσως εκείνη με τα άστρα του Δαβίδ να ανεβαίνουν στον ουρανό ως ψυχές των θανατωμένων στους θαλάμους αερίων; Ή εκείνη με το ταξίδι προς τη Γη της Επαγγελίας; Ή εκείνη με τη μετατροπή των ηλεκτροφόρων καλωδίων σε μουσικές χορδές; Της κυριολεκτικής αποκτήνωσης μπροστά στις οθόνες; Της γέννησης του παιδιού, χαρταετού της ελπίδας; Της τρομακτικής αναβίωσης του Χίτλερ, που γελοίος αναδύεται από τον σκουπιδοτενεκέ της ιστορίας και ξαφνικά γίνεται απειλητικός ανακτώντας τη δύναμη ενός γκουρού, ενός εμπνευστή του κάθε αποβλακωμένου;

Εξαιρετη φόρμα, βαθύ περιεχόμενο, εμπνευσμένη σκηνοθεσία, άψογη εκτέλεση.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ